

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

NUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1, 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 10—2 po poł. Reklamiów udost. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

BENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50 przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiatajnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kanto i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Podstawa niepodległości.

Ze wszystkich kwestji życia gospodarczego mającej powstać Polski Niepodległej najwięcej trosk i zastrzeżeń nasuwa sprawa przemysłu wielkiego.

Jeżeli zważymy, że z 365,000 robotników, pracujących w przedsiębiorstwach fabrycznych przed wybuchem wojny, tylko 50,000 przynależało na przemysł drobny (zatrudniającego w poszczególnych przedsiębiorstwach od 10 do 50 robotników) zaś 315,000 na przemysł średni i wielki, to przekonamy się, jak wielką rolę ten ostatni gra w życiu ekonomicznym kraju i jak nie orjentują się w zagadnieniach gospodarczych, ci wszyscy, którzy z lekkim sercem rezygnują z rozwoju u nas wielkiego przemysłu w złudnym przekonaniu, iż rzemiosło potrafi przysporzyć krajowi tyleż bogactwa, co przemysł wielki.

Innego zdania są specjaliści.

Kierownik Towarzystwa Przemysłowców p. Andrzej Wierzbicki, w tej doniosłej sprawie, oświadczył wprost:

— Jeżeli ma istnieć Polska niepodległa, to musi mieć przemysł wielki.

Kiedy w swoim czasie zapytano Lubецkiego, czego potrzebuje Polska dla utrzymania bytu niezależnego, odrzekł:

— Oświaty, bogactwa narodowego i fabryk broni.

Czyż mogą istnieć te ostatnie bez wysokiego stopnia rozwoju przemysłu żelaznego?

Tam zaś, gdzie istnieje przemysł żelazny muszą istnieć inne gałęzie przemysłu wielkiego, przemysł żelazny bowiem jest dla nich dużą podstawą.

— Przemysł wielki jest szkołą samodzielności dla robotników; potrzebując wielkiej liczby pracowników inteligentnych, wytwarza on masowe zapotrzebowanie inteligencji, jest jakby jej fabryką.

To też zanik, a nawet cofnięcie się rozwoju naszego przemysłu wielkiego, byłoby cofnięciem się całej naszej twórczości narodowej na niższy szczebel kultury. Sprawa wielkiego przemysłu więc jest zagadnieniem nie specjalnie przemysłowem lecz ogólnie narodowem.

— Rozdzielają się u nas głosy, że przemysł średni w mniejszym znajduje się niebezpieczeństwie niż wielki, jest to złudzenie. Wojna dotknęła oba w równej mierze. Natomiast przemysł wielki finansowo zasobniejszy, większe ma widoki przetrwania kryzysu obecnego. Przemysł średni więc wymaga nawet większej opieki niż wielki.

O środkach, jakie w obronie przemysłu powinno przedsięwziąć państwo—p. Wierzbicki powiada:

— Potrzebna jest nadzwyczaj moc-

na polityka państwa i municypalna, skierowana przedewszystkiem ku temu, by przy odbudowie kraju o-przeź się na przemysle krajowym, choćb- nawet spowodować to miało słabsze tempo odbudowy.

Wreszcie polityka ekonomiczna kraju nie powinna mieć sztucznych przeszkód, lecz ręce wolne przy zdobywaniu nowych i utrzymywaniu dotychczasowych rynków zbytu.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 27 lutego:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Front wojsk generała pułkownika arcyksięcia Józefa.

Wobec zelzenia mrozów, działalność bojowa była bardziej ożywiona niż w dniach ostatnich.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Z póród licznych ataków angielskich na front nasz, między Ypern a Sommą, jeden dotarł do naszych okopów.

Nieprzyjacieli, który wtargnął na wschodzie od Arras, został wyrzucony kontratakami.

Ogień artylerji wzmagał się tylko w niektórych odcinkach poza zwykłą miarę.

Front niemieckiego następcy tronu. Nic nowego.

Balkański plac boju.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

Na całym froncie położenie nie uległo zmianie.

Front macedoński.

Nic nowego.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 27 lutego:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. pułkownika Arcyksięcia Józefa.

Miejscami cokolwiek więcej ożywiona działalność bojowa.

Front wojsk gener. feldmarsz. ks. Leopolda Bawarskiego.

Sytuacja nie uległa zmianie.

Włoski teren walk:

Południowo-wschodni plac boju.

Nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 25 lutego:

Front zachodni.

W odcinku Semenek Leszczyńskich na południu od jeziora Wiszniew nieprzyjacieli skierował gazy.

Front rumuński.

Obustronny ogień.

Front kaukaski.

Usiłowania oddziału tureckiego w sile około jednej kompanji zmierzające do zaatakowania naszego oddziału przedniego na południu od Petrakaleh na południowym zachodzie od Elleonu udaremniłiśmy za pomocą naszego ognia.

Komunikat belgijski.

Urzędowo donoszą 25 lutego:

Bezustanna działalność artylerji na całym froncie belgijskim.

Gwałtowna walka na granaty ręczne w okolicy Steenstraete.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 28-go lutego—rano.

Na poszczególnych punktach frontu zachodniego chwilami ożywiona działalność bojowa.

Na wschodzie niema nic szczególnego do doniesienia.

Co mówi Bethmann-Hollweg.

BERLIN, 28 | 2. Po otwarciu posiedzenia parlamentu rozpoczął Kanclerz Rzeszy swą mowę temi słowy:

„Mości Panowie! Podczas, gdy nasi żołnierze stoją na placu boju, pod ogniem huraganowym, a nasze łodzie podwodne śmiertelną na morzu prowadzą walkę, my tu, w kraju powinniśmy się zająć jedynie dostarczaniem broni i amunicji, oraz produktów żywnościowych; wszystkie sprawy polityczne winniśmy sprowadzić do jednego hasła: Walczyć i zwyciężyć! (głośne oklaski). Uchwalenie w zeszłym tygodniu przez parlament pożyczki wojennej dało dowód światu, że chcemy przetrwać do chwili, gdy nieprzyjacieli zmuszony będzie prosić nas o pokój. (Nowe oklaski).

Jaki będzie pokój, o tym, od czasu gdy prasa otrzymała swobodę wypowiedziania się o celach wojennych, dużo pisano i mówiono na zebraniach. Również i w Izbie pruskiej w krótkości określono żądania terytorjalne, oraz gwarancje, jakie rezultaty wojna dać nam musi. (Jakkolwiek zagadnienia te są bardzo ważne dla naszej przyszłości, a tym samym siłownie tak bardzo nas interesują, to jednak nie uważam za wskazane wziąć dzisiaj udziału w dyskusji na ten temat.

Co mówi prasa niemiecka o mowie kanclerza?

BERLIN, 28 | 2. Berlińskie dzienniki omawiają szczegółowo mowę kanclerza Rzeszy i podkreślają z na-

ciskiem szczególnie silną ufnosć kancelarza wobec zbliżających się wypadków.

Przedstawiciele Koła Polskiego u hr. Czernina.

WIEN 28 | 2. W tych dniach przybyli do ministra spraw zagran. hr. Czernina, przedstawiciele komisji politycznej Koła polskiego na dłuższą konferencję. Wzięli w niej udział: dr. Biliński, hr. Gołuchowski i postawie do Rady państwa: Abrahamowicz, Głabiński, German, Daszyński i Kędzior.

Dyskusja tyczyła się sytuacji w Królestwie Polskiem, przyczem hr. Czernin przedstawił reprezentantom Koła polskiego sprawę ich interesującą.

Nadto minister zapewnił parlamentarzystów, którzy się u niego pojawili, że wielką wagę przywiązuje do stałego kontaktu z niemi.

„Orleans“ i „Rochester“.

GENEWA, 28 | 2. Z Paryża donoszą: Wbrew doniesieniom pism, jakoby w Bordeaux dostrzeżono na widnokregu statki amerykańskie „Rochester“ i „Orleans“, władza portowa w Bordeaux zawiadania, że pogłoski są najzupełniej bezpodstawne. Publiczność dowie się o przybyciu tych okrętów, gdy znajdą się w przystani. Na przyjęcie przygotowano już najrozmaitsze uroczystości. W ratuszu odbędzie się zebranie ceremonialne, a w teatrze uroczyste przedstawienie, oraz demonstracja na cześć podróżnych, oficerów i załóg tych statków. Pomiędzy podróżnymi znajduje się kilku znanych sportsmenów amerykańskich.

Czy zatopione?

GENEWA, 28 | 2. Prasa francuska otrzymała depeszę z Nowego Jorku, która donosi, że pogłoski o zatopieniu dwu amerykańskich okrętów dotychczas nie znalazły potwierdzenia. Dzienniki paryskie wysłały do Bordeaux reporterów, którzy mieli opisać szczegółowo przybycie okrętów. Dotychczas doniesli oni tylko, iż wzrosło znacznie zaniepokojenie o los oczekiwanych okrętów.

Zawieszenie żeglugi.

BAZYLEA, 28 | 2. Przedsiębiorstwo America Line wydało rozporządzenie, aby wszystkie statki tego przedsiębiorstwa zatrzymały się na dłuższy pobyt w porcie nowojorskim. O podjęciu komunikacji zamorskiej narazie niema wcale mowy.

Skutki wojny łodzi podwodnych.

BERLIN, 28 | 2. Łodzie podwodne zniszczyły 5 milionów ton, wśród których 825,000 ton liczyły zatopione okręty wojenne.

Obawy rosyjskie.

BERNO 28 | 2. Jak donosi piotrogrodzki korespondent „Tempa“, wysłała szlachta gubernji moskiewskiej do cara rezolucję, w której wskazuje na niebezpieczeństwo, jeżeli nie uczyni się zadość życzeniom dumy i rady państwa, domagając się reform. Wewnętrzne położenie Rosji jest bardzo krytyczne. Zwłoki w rozstrzygnięciu mogą wpłynąć na przebieg wojny. Dobro kraju i tronu zależy od natychmiastowego zaprowadzenia zasad, postawionych przez prawodawcze korporacje i zleństwa.

Doniosły wynalazek Edisona.

LUGANO, 28 | 2. „Daily Chronicle“ przynosi wiadomość o najnowszym wynalazku Edisona, dającym znaki zagrożonym okrętom o zbliżaniu się ludzi podwodnej.

Na wzgórzu wśród swoich budyn-

ków warsztatowych, czynił Edison próby z wynalazkiem.

Władze poczyniły zarządzenia, ażeby zapobiedz zdradzeniu tajemnic wynalazku. Drogi, widzące do osady Edisona, są strzeżone przez wojsko, które przepuszcza tylko Edisona i jego zaufanych współpracowników.

Demonstracja antyniemiecka.

LONDYN, 28 | 2. „Times“ donosi z Waszyngtonu, iż ubiegłej niedzieli tysiące mężczyzn i kobiet urządziło na ulicach Nowego Jorku demonstrację, śpiewając Marsyljanek pod hotelem „Waldorfastoria“.

Co słyhać nowego?

Na teatrze wojny.

W wiadomościach z placu wojny nastąpiła jakoby pauza. Nieskończoną linię bojową, która przecina Europę w różnych kierunkach, zaległa względna cisza. Nie znaczy to, aby codziennie wojna nie zabrała ofiar: To przecież, co się dzieje obecnie „na froncie“, jest zaledwie przygrzywką do okrutnej symfonji, która ma się rozpocząć wkrótce, której ludzkość cała wyczekuje z zapartym tchem.

Kiedy zacznie się ów największy i najstraszniejszy koncert w dziejach świata? Każdy wystrzał armatni stanowi w pewnej mierze owo strojenie instrumentów, zanim kapelmistrz podniesie pałeczkę i zaweszy zespol do zgodnej akcji. Walki obecne mają na celu zbadanie sił nieprzyjacielskich w danym odcinku, wypróbowanie mocy oporu, głębokości tyłowych stanowisk, potęgi nagromadzonych rezerw. Dowódcy przechodzą wzdłuż ciągnącej się bez końca ślany stalowej z młotem w rękę, by przez opukiwanie stwierdzić, w którym miejscu jest ona do przebicia najłatwiejszą.

Kadeci a sprawa polska.

W partji kadeckiej w Piotrogradzie prawdopodobnie nastąpi rozłam z powodu kwestji polskiej. Znaczna mniejszość partji, która jest za zupełną niezależnością Polski, domaga się, ażeby partja kadetów poparta to żądanie, gdy tymczasem większość zajmuje stanowisko takie, że kwestja polska jest wewnętrzną sprawą Rosji. Mniejszość uzasadnia swe stanowisko tem, że kwestja polska wskutek proklamacji mocarstw centralnych i wskutek przebiegu wojny przybrała inny charakter. Wobec tego prawdopodobnie odbędzie się zjazd partji, na którym spodziewają się ostrą starcia i w danym razie rozłamu w partji.

Ameryka pomoże sobie sama.

„Morning Post“ donosi z Waszyngtonu, że republikanin Bennett, członek kongresu w wygłoszonej na kongresie mowie stanowczo odradzał, aby Ameryka przyłączyła się do koalicji. Przez to zrzekłaby się rzeczywiście wszystkich, wynikających z wojny zadań swych obywateli wobec Anglii, Francji i Rosji, które sięgają milionów Bennett powiedział, że Anglija również naruszyła niezaprzeczone prawa morskie Ameryki. Ameryka nie powinna przyjąć pomocy koalicjantów i przejmować obowiązków wobec nich. Ameryka jest dość dużą, ażeby radzić sobie sama.

Politycy czy literaci.

W ostatnich czasach mnożą się w Rosji wypadki, stwierdzające ostre zatargi lub przynajmniej „nieporozumienia“ między literatami a politykami.

Jeszcze nie zakończono zatargu powieściopisarza Andriejewa z prof.

Milukowem i już nowy zatarg zajmuje prasę petersburską. Jestto nieporozumienie między Kuprinem a kilku przywódcami frakcyjistów rosyjskich z powodu lekceważenia ze strony tych ostatnich w kraju wszelkich naglących spraw kulturalnych. Literaci zarzucają politykom, że nie troszczą się bynajmniej o kwestje oświatowe i wogóle zapatrują się zbyt jednostronnie na zadania Rosji, zaś politycy występują przeciw literatom z zarzutem małego zrozumienia dla aktualnych spraw bieżących.

Niezadowolenie wśród ludności wiejskiej w Rosji.

„Odeskij Listok“ dowiadyuje się z prowincji rosyjskiej, że wśród ludności wiejskiej daje się zauważyć znaczne zaniepokojenie wskutek zarządzonych obecnie poborów ponownych.

Pobory te wpłyną bardzo ujemnie na przebieg prac rolnych na wiosnę.

Przegrupowanie wojsk czy reorganizacja spraw żywnościowych?

„Nowoje Wremia“, omawiając powody obecnego zupełnego prawie zastoju na kolejach rosyjsko europejskich — podczas gdy na Syberji ruch kolejowy wstrzymany nie został — pisze, że dwie są możliwe przyczyny powyższego zarządzania rządowego. Albo chodzi o ponowne przegrupowanie wojsk i szybki transport ich na front, albo też o nowe formy reorganizacji przesyłki środków żywnościowych.

W jednym i drugim razie trzeba jedna liczyć się z tym, że obecne przerwanie regularnej komunikacji w kraju wpłynie bardzo niekorzystnie na rozwój ekonomicznego ruchu.

Chwila bieżąca.

— „Giornale d'Italia“ wyraża możliwość, a nawet pewność wielkiej ofensywy austriacko-niemieckiej na froncie włoskim.

— W tych dniach ma być utworzone specjalne ministerjum w Rosji dla gubernji ewakuowanych.

— Konferencja koalicji w Petersburgu utknęła zdaje się na martwym punkcie, gdyż prace jej odłożono na czas dłuższy.

— W ostatniej chwili nadeszła wiadomość, jakoby parowiec „Orleans“ przybył wieczór do Pouilles.

— W portach angielskich ożywionych dawniej zapanowała z powodu blekady niezmierna cisza.

— Prezes min. hr. Tisza oświadczył, że układy z rządami austriackim i niemieckim weszły w takie stadium, że jest już porozumienie obojętne w najważniejszych sprawach.

— Cesarz austriacki nadal przydentowi Rutowskiemu krzyż komandorski z gwiazdą i dekoracją wojenną uznaniu patriotycznego i pełnego poświęcenia się zachowania wobec wroga.

— „Utro Rossji“ utrzymuje, że znaczna część opinii rosyjskiej wyraża niezadowolnienie z powodu wygórowanych roszczeń terytorjalnych Japonji.

Z Warszawy.

— Do Rady Stanu nadesłano podanie kilkudziesięciu lekarzy, którzy wyrazili gotowość wstąpienia do armji polskiej.

— Według przeprowadzonej przez Magistrat ankiety, ilość praśowników-

żydów wynosi 731 osób. Jak wyglądają wobec tego skargi radnych żydowskich na niedopuszczenie przez Magistrat żydów do posad miejskich?

— 86 milionów rubli wydał Magistrat warszawski w ciągu 18 miesięcy głównie na nieprzewidziane od Zorządu Miasta i niezależne wydatki.

— Deficyt budżetu Warszawy na r. 1917 poczynając od 1 | 6 do 1 | 5 1918 r. Magistrat oblicza na 23 do 25 milionów.

100 milionów rocznie więcej.

Tyle więcej płaci obecnie rocznie Warszawa niż przed wybuchem wojny za artykuły pierwszej potrzeby.

Z Łodzi.

— Od dnia 1 marca kooperatywy i sklepy robotnicze w dniu niedzielne będą nieczynne przez dzień cały, a w święta od 8 do 10 rano.

— Po dłuższej przerwie żydowskie Tow. Dobroc. otrzymało znaczną sumę pieniędzy.

— W tych dniach wystawioną będzie przez amatorów operą ludową „Wiesław“ Brodzińskiego.

Z Radomska.

Żydzi z Wołynia.

W ostatnich dniach przybyło do Radomska znów kilkaset bezdomnych żydów z Wołynia.

Z Łomży.

O kompromis.

Toczyły się tu pertraktacje między przedstawicielami ludności polskiej i żydowskiej o zawarcie kompromisu przy wyborach do Rady Miejskiej.

Żydzi, których Łomża liczy obecnie dwie trzecie, zgadzali się oddać chrześcijanom 14 miejsc, a sobie pozostawić 10, ale z warunkiem, aby chrześcijanie przedstawili im swoją listę, z której według swego uznania skreślą, kto im się nie podoba i dopiszą, kogo uważają za stosowne. Na warunek ten, rzecz naturalna, polacy się nie zgodzili, wobec tego porozumienie do skutku nie doszło.

Żądajcie wszędzie „Krótkiej Ujednolnionej Pisowni Polskiej! Cena tylko 10 groszy!

Ze starych szpargałów.

W roku 1805 w czasie wojny Napoleona przeciw trzeciej koalicji (Anglii, Austrii i Rosji) wojnie zakofioznej w r. 1805 bitwą pod Austerlitz, Cyprian Godebski pisał:

Znowu część świata w zbrojnej postawie;
Równa zaciętość świata w zbrojnej sprawie.
Tych klęski trwożą, tych zdobyć mami,
Cóż będzie z nami?

Lecz niech się inne narody boją,
O swój byt przyszły i całość swoją;
Ta trwożą wcale obca Sarmacja
Po jego stracie.

Komu nawalność okręt zanurzy,
Po cóż się więcej ma lękać burzy?
Owszem, ta może wyrzucić z wody
Część jego szkody.

Dzisiaj słowa poety żołnierza, po stu i dwunastu latach są równie aktualne jak i wówczas.

KRONIKA

Długość dnia.

Obecnie dnia znacznie już przybyło i różnica wynosi o 2 godziny 53 minuty więcej.

O kursa dla urzędników państwowych.

Pisaliśmy niedawno o konieczności otwarcia w naszym mieście kursów dla średnich urzędników państwowych, które przygotowałyby od powiednich kandydatów do objęcia posad w tworzących się instytucjach państwowości polskiej. Obecnie jak się dowiadujemy, R. Op. pow. postanowiła wystosować podanie do Rady Stanu w sprawie utworzenia powyższych kursów.

Ofiary w naturze.

Rada Opiek powiatowa otrzymała pozwolenie od władz okupacyjnych na prawo urzędzenia zbierania ofiar w naturze i przystąpiła już do organizowania tej kwesty po wsiach.

O cukier na święta.

Wobec zbliżających się świąt Wielkiej Nocy, miejscowa Rada Opiekunów powinna zawnoczyć starań u władz odpowiednich o powiększenie porcji cukrów na święta.

Dzisiejszy występ K. Adwentowicza.

Dzisiaj w teatrze „Paryskim“ trzeci występ Karola Adwentowicza, wystawiony będzie „Jego Eksceleńcia“ Rovetty, jutro „Książę Józef“ Maciejewskiego.

Dzieci żebraki.

Od dość dawna na ulicach Częstochowy nie widzieliśmy się dziatwy żebrzącej, a to widocznie dzięki akcji wszczętej w tym kierunku przez Sekcję Przeciwżebrzącej.

Obecnie jednak daje się zauważyć w okolicy szpitala i kinematografów znów dziatwę żebrzącą, to też przypuszczamy, że zarząd Sekcji przedsięwzięcie w tym kierunku odpowiednio starania.

Marki polskie.

W „Dzienniku Rozporządzeń“ czytamy: Szef Administracji przy General-Gubernatorstwie Warszawskiem zostaje upoważniony do wybijania zdawkowej monety z żelaza lub aluminium dla obszaru General-Gubernatorstwa, Jednostkę monetarną stanowi polska marka, która dzieli się na 100 fenigów. Ogólna suma monet zdawkowych nie może przekroczyć dwudziestu milionów marek.

Słuszne żądania.

Polski Związek Zawodowy Drukarzy w Warszawie wystosował list otwarty do właścicieli drukarni, w którym, omawiając ciężkie warunki obrotu, wyłącza szereg żądań o podwyższenie płacy drukarzom od 1-go marca 1917 roku.

Warunki pracy mają być następujące: 1) 8 godzinny dzień pracy 2) Ustanowienie wypłat tygodniowych. 3) Minimum dla składaczy ręcznych, maszynistów i maszynistów-pedałarzy, pracujących na stałej placu, ustawa się na 18 rb tygodniowo przy całodzienniej pracy, przy pracy pół-dniowej 12 rb. 4) Dla pracujących na sztukę podwyższenie obecnie obowiązującego cennika o 35 proc. 5) Dla zarabiających obecnie 65-70 rb. miesięcznie dopłaty 30 proc. Dla zarabiających obecnie 70 rb i wyżej dopłaty 25 proc. 6) Maszynista może pracować tylko na jednej maszynie.

Dla składaczy maszynkowych: 1) Minimum stałej placu tygodniowo w dzień 80 rb. (przy 8 godz. pracy) w nocy 40 rb. (przy 7 godz. pracy). 2) Dzień roboczy liczy się między godz. 6 rano a 7 wieczorem. 3) Obowiązująca norma liter na godzinę

wynosi 4500, wraz z poprawieniem korekty. 4) Praca na sztukę nie może mieć miejsca pod żadnym pozorem 5) Dopłaty za przyjsie w niedzielę-3 rb., w święta uroczyste-4 rb. i za każdą przepracowaną godzinę po 75 k.

Dla uczniów i personelu pomocniczego podwyższka obecnych plac o 35 proc.

Żądania poprawy bytu pracowników drukarskim są najzupełniej słuszne, gdyż warunki naszego bytu stają się coraz nieznośniejsze.

W prasie zagranicznej i fachowych pismach drukarskich niemieckich spotyka się artykuły omawiające drożyznę farb, smarów, papieru i innych koniecznych środków drukarskich, a wraz z nimi i wszelkich wydawnictw. U nas wszystkie te artykuły zdrożały niepomierne, dość powiedzieć, że papier i farby nieraz więcej niż o 100 procent.

Tymczasem większość pism polskich nie podwyższyła ceny prenumeraty, a ogłoszenia, które są podstawą egzystencji prasy ograniczone są w swej liczbie do nikłej ilości.

Niejednokrotnie niezdrowa konkurencja obniża znacznie placę za roboty drukarskie, rzecz prosta, że reasumując te warunki fatalne dla tej gałęzi przemysłu polskiego w czasie wojny dojdzie się do smutnego przekonania, że wszystko to najbardziej odbija się na pracownikach drukarskich.

Niedozwolone zmiany w paszportach.

W „Deutsche Warsch. Ztg“ czytamy: Prezydent polskiej zwraca uwagę, że w ostatnich czasach zachodziły częste wypadki, że na żądanie właścicieli paszportów, władze milicyjne lub też kościelne dodawały różne dopiski w paszportach. Do zmian takich są wyłącznie upoważnione władze, które wydały paszporty lub też odnośnie władze wojskowe. Wszelkie zmiany i dodatki w paszportach, poczynione przez osoby nieuprawnione do tego, będą karane.

Stawienictwo w procesach karnych.

Według wydanych ostatnio wyjaśnień oskarżeni w procesach karnych, którzy odpowiadają z wolności muszą bezwarunkowo stawić się na rozprawę, nawet wówczas gdy posiadają uprawnionego obrońcę. Wrazie niesawienia się do sądu bez usprawiedliwiających powodów osoby takie ponoszą karę odłożenia rozpraw i do następnego terminu osadzeni będą w więzieniu.

Kupno kuponów.

Skup kuponów od listów zastawnych miejskich towarzystw prowincjonalnych, uprawiany dotychczas przez pewne kantorki bankierskie w celach spekulacyjnych, rozpoczyna na zasadach solidnych handlowych Dom Bankowy F Sokolowskiego w Warszawie.

Sp-zedaż marochwi.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do ogólnej wiadomości, że nadszedła marochwa n-dmarżnięta, nadająca się jednak w zupełności do natychmiastowego spożycia. Marochwa nabywać można w cenie 7 i pół fenigów za funt w magazynach Deputacji przy fabryce Peltzerów.

Z teatru.

„Upiory“—Ibsena.

Widzieliśmy już „Upiory“ nawet na naszej scenie, a jednak możność zobaczenia Adwentowicza raz jeszcze w roli Oswalda osiągnęła onegdaj do teatru rzeszę fanających prawdziwej sztuki.

Przyznać trzeba, że Oswald, po przerwie kilkuletniej, zyskał wiele na plastycie i sile, rola która sprzemieniła niegdyś Adwentowicza sławą wielkiego artysty i dzisiaj okrywa go wawrzynem.

Minął lat szereg, ale została ta sama potęga gestu psychicznego, ta sama żywa jednolita postać rządząca logiką artysty. Nic dziwnego, że Adwentowicz szczególnie w finale aktu trzeciego czyni potężne wrażenie na widzach, wszak rola Oswalda, to owoc długich studiów artysty w dziedzinie psychopatologii, tym się też daje wytłumaczyć powodzenie jednej z najciekawszych kreacji Adwentowicza.

Partnerką Adwentowicza w roli pani Alwing, była utalentowana artystka p. Arkawin i choć okazała duży zasób umiaru artystycznego i wniknęła do głębi skomplikowanej postaci, jednak nie była w swojej roli

Całości wykonania roli pani Alwing niepodobna nie zarzucić, lecz najlepiej wypadły chwile cierpienia i rozpacz w akcie trzecim.

Regina—p. Bohdańska, dzięki warunkom, jaknajbardziej odpowiadającym tej roli, musiała się podobać, zresztą stworzyła postać wyraźną, pełną i najzupełniej skończoną w szczegółach.

Bogata w momenty korzystne do wyzyskania rolę Engstranda odtworzył dobrze p. Leśniewski, lecz pastor Manders był chwilami za słaby, zresztą już warunki młodego artysty nie odpowiadały bynajmniej jego roli.

I chociaż wszyscy artyści czynili wiele, byle tylko sztuka wypadła jak najlepiej, gdybyśmy zechcieli porównać „Upiory” wczorajsze z wrażeniami, jakie wywarły na nas poprzednio, należałoby powiedzieć otwarcie, że całość choć bogata w skoń-

czenie wyraźne momenta, czyniła wrażenie choć wspaniałego, ale już odrobinkę płowiejącego gobelina.

Przyczyną tego upatrujemy niezbyt daleko, oto sądzimy, że groza wojny stepiła w nas może wrażliwość, nawet na tak wstrząsającą sceny, jak finał „Upiory” oświetlony promieniami wschodzącego słońca.

A. P.

Rozkład pociągów.

do Warszawy.

Pośp. 1 m. 19 n.,—Osob. 9 m. 28 rano,—Pośp. 12 m 47 po poł.,—Osob. 9 m. 8 w.

do Katowic.

Pośp. 4 m. 5 n.,—Os 7 m. 6 r. i 10 m. 34 r.,—Pośp. 11 m. 55 r.,—Os. 9 m. 41 w.

do Herbów.

Osob.: 5 m. 38 r.,—1 m. 55 po poł.,—6 m 55 w.

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Program od środy 28-go Lutego do niedzieli 4-go Marca 1917 roku.

D z i ę ukaże się na ekranie głośna z piękności i talentu

Marja Widal

w swej słynnej, sensacyjnej kreacji, przewyższające „Czerwoną Szramę”

Kochanka Apasza

Głośna tragedia w 5-ciu aktach, według utworu autora duńskiego Urbana Gad.

Ze słynną **Marją Widal** w roli tytułowej.

Nowości

NA SCENIE

Nowości

Małżeństwo na próbę

Krotkowiec w 1-ym akcie, J. Nagóskiego.

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. A. Salzberga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Obwieszczenie.

W celu wykonania rozporządzenia Pana General-Gubernatora z dnia 1. listopada 1916 roku o rejestrze firmowych (księgiach jałności handlowej) i o firmach handlowych, w czasie od dnia 1. marca do 12. maja 1917 r., będzie sporządzony w Cesarz. Sądzie Okręgowym rejestr firmowy dla powiatu i miasta Częstochowy.

Wciągnięcie do rejestru firmowego skutecznym jest przez zgłaszającego osobiście lub też piśmiennie.

Do zameldowania są zobowiązani:

1. Wszystkie akcyjne towarzystwa, znajdujące się w powiecie Częstochowskim.
2. Wszyscy kupcy od 1-jej do 3-jej kategorii, zamieszkałi w powiecie Częstochowskim.
3. Uprawiający przemysł kategorii od 1-jej do 8-jej i 7-jej i 8-jej, gdy do prowadzenia interesu według rodzaju i zakresu jego nie jest potrzebne urządzenie tegoż na sposób przedsiębiorstwa handlowego.

Firmy, celem wciągnięcia się do rejestru, powinny się zgłaszać, jak następuje:

Towarzystwa akcyjne od 1. do 7. marca 1917 r.

Kupcy i uprawiający przemysł z nazwiskami od 1. do 21. marca 1917 roku.

A—F od 22. marca do 14 kwietnia 1917 r.

G—K od 15. do 29. kwietnia 1917 r.

L—P od 30. kwietnia do 12. maja 1917 r.

R—Z od 13. maja 1917 r.

Spóźnione zameldowanie będzie karane karą porządkową, zgodnie z § 7 powyższego rozporządzenia.

Wpisywanie do rejestru przez zgłaszającego się osobiście przyjmuje Wydział 4. (Wydział Apelacyjny, ul. Panny Marji Nr. 51, parter) w dni powszednie od godziny 10-jej do 12-jej rano.

Na wnioskach piśmiennych, celem wciągnięcia do rejestru, powinny się znajdować podpisy wszystkich osób przyjmujących udział, zaświadczone publicznie (przez rejenta, lub Cesarz. Komisarza sprawiedliwości).

Wszystkie zgłoszenia winny być uskutecznione przez wszystkie osoby przyjmujące udział: przez towarzystwa akcyjne — od wszystkich członków zarządu; przez inne towarzystwa handlowe — od wszystkich współwłaścicieli.

Przy każdym zgłoszeniu musi być przedłożony patent handlowy za rok 1916.

Cesarz. Sąd Okręgowy.

Ofiary.

Ku uczczeniu pamięci Dr. Władysława Biegańskiego na bibliotekę publiczną im. zmarłego rb. 12 kop 48 kwit 99 zebrane przez grono pracowników kolei Warszawsko—Wiedeńskiej i Herbsko—Kieleckiej.

Zgubiono kwit lombardu kasy Pożytko-wo-Oszczędnościowej Nr. 27054. 101—

Frater odnawia frateruje i trocinuje podłogi Dojazd Nr. 15 Cybulska. 99—

Maszyna bębnowa Singiera w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość ul. Krakowska Nr. 59 m. 16 100—

Do wynajęcia pokój umeblowany frontowy z oddzielnym wejściem elektrycznym oświetleniem, może być z całodziennym utrzymaniem. Także obiady prywatne Teatralna 18 m. 8. 91—

Reumatyzm artretyzm, ból głowy i wszelkie inne choroby leczy skutecznie masaż elektryczny Teatralna 34 II-gie piętro m. 6 od 12 do 4-jej po południu

Marchew żółta, biała oraz buraki pastewne do sprzedania w każdej ilości. Wiadomość w Administracji „Gońca”. 89—

Poszukuję 6000—8000 rb. na pierwszy numer hipoteki na dobry procent. Wiadomość w Administracji „Gońca”. 39—

Zingiel weksel, in blanco wystawiony przez Stanisława Niewiadowskiego na rb. 100 płatny 15 Lutego 1916 r. Ostrzega się przed nabyciem. 94—

4000—6000 rb. na hipotece, lub kupię sumę hipoteczną. Zgłoszenia: biuro ogłoszeń Teatralna 11 dla „W. Z.”. 95—

Pierwszorzędna Chrzędojaska Pracownia GORSETÓW

„**JÓZEF Y**”

Nagrodzona Medalem

CZĘSTOCHOWA, ul. P. Marji 46.

róg Szkolnej Nr. 1.

gorsety kroji paryskich i wiedeńskich

hygieniczne i do wyrównania figury

szelki do prostego trzymania biustonosze, pasy i t. d. Pranie, reperacja i prze-

rabianie. — Ceny umiarkowane. 1447

Krawiecka pracownia garderoby męskiej W. Małczyńskiego

w Częstochowie, ul. Panny Marji № 50.

Poleca Sz. Panom swój skład gotowych ubrań jako to: Palta, garnitury marynarkowe spodnie Specjalny dział ubrań uczniowskich dla wszystkich szkół i klas. Na czasie!!! Pracownia uskutecznia wszystkie przeróbki, reperacje, czyszczenie i odświeżenie wszelkiej garderoby szybko i po umiar. cenach.

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.

Panie od 12—1 po południu.

Szklak tabacznicy

D. SZMARAGD

Nowy Rynek № 1. dom Zborowski

poleca wszelkie gatunki wyrobów tabacznyczych po cenach przystępnych. 59—

Nowości!!! **Mydło** Nowości!!!

za 2 i pół & 20 kop.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.

przynajmniej odczłusnie

od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

Stanisław RUMSZEWICZ

advokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piękna (dawnej Cerkiewna) № 4 (pierwsze piętro nad b. biurem adresowem).

Przyjmuje od 2—3 po poł.

Cukier dla użytku domowego—funt zastępuje zupełnie **Sacharyna** oryginalna d. ra Fahberga tylko w kantorze sprzedaży sacharyny ul. Panny Marji № 7 w drugim domu, w podwórzu na parterze, mieszkania № 1. Wejście również od ulicy Strazackiej № 7. Sprzedaż w każdej ilości w ciągu całego dnia. 61—